

Jak wybrać szkołę ponadpodstawową cz. 1: Różnice między liceum, technikum a szkołą branżową

Która szkoła przygotuje Cię do matury? Ile trwa nauka w technikum? W jakiej szkole nauczysz się zawodu? Dowiedz się, jakie są różnice między różnymi typami szkół ponadpodstawowych.

Czym różnią się od siebie szkoły ponadpodstawowe?

Po ośmioletniej podstawówce możesz kontynuować naukę w szkołach ponadpodstawowych.

Zaliczają się do nich:

liceum ogólnokształcące (4-letnie),

technikum (5-letnie),

branżowa szkoła I stopnia (3-letnia).

Najważniejsze informacje:

Liceum trwa 4 lata i przygotowuje Cię do zdania matury, która jest przepustką na studia.

Technikum trwa 5 lat i umożliwia Ci zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz przygotowuje do matury.

Szkoła branżowa I st. trwa 3 lata i umożliwia zdobycie kwalifikacji zawodowych. Nie możesz zdawać po niej matury – jeśli tego chcesz, musisz uzupełnić edukację w szkole branżowej II st. lub w szkole policealnej.

Liceum ogólnokształcące

Nauka w liceum ogólnokształcącym trwa 4 lata i przygotowuje Cię do zdania egzaminu maturalnego. Licea z reguły oferują klasy profilowane, w których zrealizujesz podstawowy program nauczania ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów i rozszerzony z kilku przedmiotów wiodących. Przykłady takich profili to: matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny, humanistyczny (rozszerzony język polski i historia). Niektóre szkoły oferują profile „tematyczne” np. klasy mundurowe (m. in. policyjne, wojskowe), prawnicze, medialne, artystyczno-teatralne, ekologiczne i wiele innych. W tych klasach również określone przedmioty (związane z dziedziną, w stronę której profilowana jest klasa) realizowane są w programie rozszerzonym. W klasie o konkretnym profilu masz więcej lekcji właśnie z tych „rozszerzonych” przedmiotów, ale to wcale nie znaczy, że musisz je zdawać na maturze. Do matury możesz zadeklarować przedmioty, jakie chcesz – z zastrzeżeniem, że są pewne przedmioty obowiązkowe.

Aktualnie na maturze trzeba zdawać:

z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego – egzamin pisemny na poziomie podstawowym (można również na poziomie rozszerzonym);

z języka polskiego i języka obcego nowożytnego – egzamin ustny (nie określa się poziomu);

z minimum jednego przedmiotu wybranego spośród: język polski, matematyka, język obcy nowożytny (ten sam lub inny niż na poziomie podstawowym), chemia, biologia, fizyka, informatyka, geografia, historia, wiedza o społeczeństwie, historia sztuki, historia muzyki, filozofia, język łaciński i kultura antyczna – egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym.

Podejście do matury nie jest obowiązkowe. Niektórzy uczniowie pomimo tego, że kończą liceum, nie decydują się na zdawanie tego egzaminu. Bez matury nie możesz pójść na studia, ale masz możliwość kontynuowania nauki np. w szkole policealnej.

Technikum

Technikum to szkoła, która łączy kształcenie ogólne z zawodowym. Nauka w technikum trwa 5 lat i w tym czasie przygotowujesz się zarówno do matury, jak i zdobywasz konkretną wiedzę i praktyczne umiejętności, co – po zdaniu specjalnego egzaminu – umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

W planie lekcji w technikum pojawiają się zarówno „tradycyjne” przedmioty takie jak język polski, matematyka, fizyka, geografia, jak i przedmioty zawodowe (w zależności od branży, np. w technikum informatycznym: programowanie aplikacji internetowych, projektowanie i administrowanie bazami danych). Niektóre przedmioty „tradycyjne” możesz zrealizować jako rozszerzone. Ponadto każdy uczeń technikum musi obowiązkowo odbyć praktyki zawodowe, które trwają 4 tygodnie i są oceniane.

Zdawanie matury nie jest obowiązkowe i nie wszyscy uczniowie technikum się na to decydują, jednak tylko ze zdaną maturą możesz kontynuować naukę na studiach. Inne opcje to edukacja w szkołach policealnych, podczas różnych kursów czy zdobywanie certyfikatów i kolejnych uprawnień zawodowych. Możesz też zakończyć edukację na uzyskaniu wykształcenia średniego, a następnie wejść na rynek pracy jako wykwalifikowany technik danej dziedziny.

Branżowa szkoła I stopnia

Szkoły branżowe powstały w miejsce dawnych szkół zawodowych. W szkole branżowej przedmioty ogólne zrealizujesz tylko w podstawowym zakresie, a nacisk kładzie się na przedmioty zawodowe. Szkoła branżowa I stopnia umożliwia zdobycie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, ale nie daje możliwości zdawania egzaminu maturalnego.

Nauka zawodu w „branżówce” składa się z:

podstawowego kształcenia ogólnego,

kształcenia zawodowego teoretycznego, kształcenia zawodowego praktycznego czyli tzw. praktycznej nauki zawodu, która jest odpłatnie realizowana u pracodawcy posiadającego odpowiednie kwalifikacje.

W szkole branżowej I st. przygotujesz się do wykonywania konkretnych zawodów, takich jak np. kucharz, fryzjer czy mechaniczka samochodowa. Szkoła ta może być więc dla Ciebie dobrym wyborem, jeśli nie przepadasz za nauką teorii i wolisz szybko rozpocząć życie zawodowe.

Pamiętaj jednak, że wybór szkoły branżowej nie zamyka drogi do dalszej edukacji. Po ukończeniu szkoły branżowej I stopnia możesz kontynuować naukę w dwuletniej szkole branżowej II stopnia, która kończy się uzyskaniem dyplomu technika i umożliwia zdanie matury (a potem np. dalszą naukę na studiach).

Podsumowując: absolwenci szkoły podstawowej wybierają najczęściej pomiędzy trzema typami szkół: liceum, technikum i szkołą branżową I st. (wcześniej nazywaną szkołą zawodową). Podstawowe różnice pomiędzy typami szkół to ilość lat nauki, przygotowanie lub nie do egzaminu maturalnego i możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych.

Jesteś w wieku nastoletnim? Może kończysz niedługo podstawówkę i zastanawiasz się "co dalej"? Zapisz się na nasz bezpłatny cykl mailowy! Szczególnie z myślą o 8-klasistach stworzyliśmy 7 wiadomości na 7 dni tygodnia. Nasze wyzwanie nazwaliśmy "Wybierz szkołę w tydzień", bo pomoc w tym wyborze jest głównym celem kursu, ale w każdym mailu zachęcamy Cię też do refleksji na swoich preferencjach, mocnymi stronami i szkolnymi mitami. Dołącz teraz!

Jeśli potrzebujesz więcej praktycznych wskazówek, znajdziesz je w nagraniu webinaru Jak wybrać szkołę po podstawówce?, który prowadziła Marta Wrzosek - doradczyni zawodowa w Mapie Karier (po zarejestrowaniu się dostaniesz od nas link do nagrania).

Inne artykuły ze Strefy Młodzieży, które mogą Ci się spodobać:

Jak wybrać szkołę ponadpodstawową cz. 2: Czas na Twój wybór!

Jak wybrać szkołę ponadpodstawową cz. 3: Zasady rekrutacji – etapy, terminy, punktacja

Profile klas w szkołach ponadpodstawowych - wywiady z uczniami liceum i technikum

Tekst udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Treści dostępne za darmo na: Mapa Karier (<https://mapakarier.org>), licencja CC BY 4.0.